

■ Από τὸ Ἀγιολόγιον τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Σερβίας

Ὁ Ἅγιος Βασίλειος τοῦ Ὄστρογκ τῆς Σερβίας ὁ Θαυματουργὸς *

† 29 Ἀπριλίου 1671

«**ΣΤΗ ΖΩΝΤΑΝΗ** οἰκογένεια τῆς Ἐκκλησίας ὁ λαὸς νοιώθει τοὺς Ἁγίους ὡς τοὺς μεγάλους του ἀδελφούς».

Καὶ αὐτοὶ οἱ «Μεγάλοι Ἀδελφοὶ» συναδελφώνουν τοὺς λαοὺς στὴν χαρὰ καὶ τὴν θλίψι καὶ τοὺς βοηθοῦν νὰ βιώνουν τὸ μεγάλο Μυστήριον τῆς «Ζωντανῆς Οἰκογενείας τῆς Ἐκκλησίας».

Οἱ πρόσφατες δοκιμασίες τοῦ πολυπαθοῦς Σερβικοῦ λαοῦ ἔκαναν περισσότερο ἐπίκαιρη τὴν ἀλήθεια αὐτή.

Τὸ 1982 εἶχαμε διαβάσει γιὰ πρώτη φορά τὴν ἐξῆς κατανυκτικὴ διήγησι γιὰ ἓνα ἀγνωστο Σέρβο «Μεγάλο Ἀδελφό» μας:

«Ὁ Ἅγιος Βασίλειος τοῦ Ὄστρωγ εἶναι γιὰ μᾶς στὴ Σερβία ὅ,τι γιὰ σᾶς ὁ Ἅγιος Νεκτᾶριος, ἓνας ἀμπασαντὸρ τοῦ οὐρανοῦ στὴ γῆ, ὅπως εἶπε κάποιος. Γίνονται ἀπὸ

τὸ λείψανό του πάρα πολλὰ θαύματα, πολλὲς ἰάσεις, ἄνθρωποι παράλυτοι, τυφλοί, ἄρρωστοι, βρίσκουν τὴ γιατριά τους. Θὰ σᾶς ἀναφέρω ἓνα γεγονός πρὸς συνέβη πρὶν ἀπὸ δέκα χρόνια καὶ δείχνει τὴ βαθιὰ εὐλάβεια ἀλλὰ καὶ οἰκειότητα τοῦ λαοῦ πρὸς τοὺς Ἁγίους του. Ἐνας καημένος φτωχὸς πρὸς δὲν μποροῦσε νὰ ζήσει στὰ βουνὰ τοῦ Μαυροβουνίου θέλησε νὰ πάει στὴν Ἀμερική, ἀλλὰ δὲν εἶχε τὰ χρήματα γιὰ τὸ εἰσιτήριο. Ἦρθε λοιπὸν στὸν Ἅγιο Βασίλειο, στάθηκε μπροστὰ στὴ λάρνακα ὅπου εἶναι τὸ σῶμα του καὶ εἶπε: “Ἁγίέ μου, θὰ πάρω ἀπὸ σένα χρήματα γιὰ νὰ πληρώσω τὸ πλοῖο μέχρι τὴν Ἀμερική καὶ θὰ σοῦ τὰ ἐπιστρέψω διπλάσια”. Ἔβαλε τὸ χέρι του στὸ κιβώτιο πρὸς ἦταν τὰ χρήματα καὶ πῆρε... Τὰ πῆρε μὲ τὴ συμφωνία τοῦ Ἁγίου, ὑποσχέθηκε ὅτι θὰ τὰ ἐπιστρέψει. Τὸ κιβώτιο εἶναι ἀνοιχτὸ καὶ ὁ λαὸς ἀφήνει μέσα τὰ χρήματα πρὸς θέλει. Τὰ πῆρε ἀπὸ τὰ πόδια τοῦ Ἁγίου... Λοιπὸν σὲ δυὸ χρόνια ἔστειλε τὰ χρήματα στὸν κουμπάρο του, πρὸς δὲν ἤξερε τίποτα, γράφοντάς του: “Νὰ πᾶς νὰ τὰ βάλεις στὸ κιβώτιο τοῦ Ἁγίου Βασιλείου”. Πῆγε ὁ κουμπάρος νὰ τὰ βάλει στὸ κιβώτιο, ἀλλὰ μόλις τὰ ἔβαλε, τὰ μισὰ ἔπεσαν κάτω. Τὰ ξανάβαλε καὶ ξανάπεσαν, καὶ πάλι τὸ ἴδιο. Τρόμαξε, τὸ εἶπε στὸν καλόγερο πρὸς ἦταν ἐκεῖ, καὶ ἐκεῖνος τοῦ λέει: “Κάτι συμβαίνει, ὁ Ἅγιος δὲν θέλει τὰ χρήματά σου”. Ὁ ἄνθρωπος τοῦ διηγήθηκε τὴν περίπτωσή, καὶ ὁ καλόγερος τὸν συμβούλεψε νὰ γράψει στὸν κουμπάρο του στὴν Ἀμερική καὶ νὰ τὸν ρωτήσει τί συνέβη. Ἔτσι μαθεύτηκε τὸ γεγονός, καὶ φάνηκε ὅτι ὁ Ἅγιος δὲν ἠθέλεε χρήματα μὲ ἐπιτόκιο!...

ΑΣ ΓΝΩΡΙΣΟΥΜΕ ὅμως ἀπὸ κοντὰ τὸν θαυματουργὸ Ἅγιο Βασίλειο, τὸν «Μεγάλο Ἀδελφὸ» μας καὶ ἄς τὸν παρακαλέσουμε νὰ πρεσβεύη μὲ ὅλους τοὺς Σέρβους Ἁγίους, ἰδιαίτερος μὲ τοὺς Ἁγίους Σάββα καὶ Συμεών, νὰ δοθῇ μία αἰσία λύσι στὴν μεγάλη ταλαιπωρία τοῦ Ὁρθοδόξου Σερβικοῦ Ἔθνους.

* * *

ΓΙΑ τοὺς εὐλαβεῖς Σέρβους τὸ ὄνομα Ὁστρογκ φέρνει ἀμέσως στὸν νοῦ τὸν μεγάλο θαυματουργὸ Ἅγιο Βασίλειο τοῦ Ὁστρογκ,

του οποίου η έρημική σπηλιά είναι ύψηλὰ πάνω ἀπὸ τὴν κυρία Ἐκκλησία καὶ τὰ κελλιὰ τῆς ὁμωνύμου Μονῆς, καὶ τοῦ ὁποίου τὰ ἱερὰ Λείψανα ποὺ ἀναπαύονται ἐκεῖ, κάνουν τὸ Ὑστρογκ ἓνα ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα Ὁρθόδοξα προσκυνηματα.

Στὶς 29 Ἀπριλίου, ἡμέρα τῆς ἐορτῆς τοῦ Ἀγίου, χιλιάδες πιστῶν, μέχρι καὶ ἀπὸ τὸ Βελιγράδι, ἔρχονται νὰ τιμήσουν τὰ θαυματόβρυτα Λείψανα.

* * *

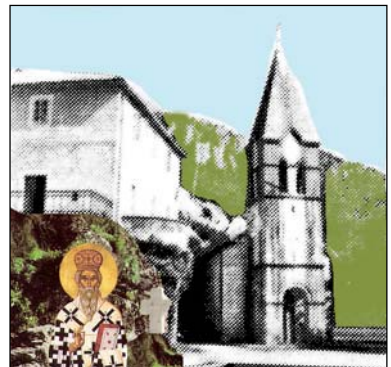
ΠΑΡΑΜΕΝΟΝΤΑΣ πολὺ ζωντανὸς στὴν συνείδησι τῶν Σέρβων πιστῶν, ὁ

Ἅγιος Βασίλειος ἐξακολουθεῖ νὰ τιμᾶται ὡς ἓνας μεγάλος θαυματουργὸς ἀκόμη καὶ ἀπὸ τοὺς πλησιοχώρους Μουσουλμάνους.

Παρ' ὅλο ποὺ τὸ Ὑστρογκ ὑπέστη μεγάλες ἀπώλειες, ὅταν λεηλατήθηκαν τὰ ἀγίασματά του ἀπὸ τοὺς Παπικοὺς Ἰταλοὺς, κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ Β' Παγκοσμίου Πολέμου, σήμερα εἶναι ἀκόμη ἓνα ἐνεργὸ Μοναστήρι μὲ ὀλίγους Μοναχοὺς. Τὸ Καθολικὸ τῆς Μονῆς εἶναι ἀφιερωμένο στὰ Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου. Ὑπάρχει ἐπίσης μία Ἐκκλησία σὲ σπηλιά ἀφιερωμένη στὴν Ὑψωσι τοῦ Τιμίου Σταυροῦ.

Ὅχι μακρὰ ὑπάρχει ἓνας ἄλλος κλάδος τῆς Μονῆς τοῦ Ὑστρογκ ποὺ καλεῖται Ντόνι (Dopi) ἢ «Μονὴ τῆς Κοιλιάδος» τοῦ Ὑστρογκ, ἡ ὁποία κτίσθηκε στὰ 1820 ἀπὸ τὸν Ἀρχιμανδρίτη Ἰωσήφ. Ἡ Μονὴ αὐτὴ πανηγυρίζει στὴν ἐορτὴ τῆς Πεντηκοστῆς, ὅποτε γίνεται καὶ μία μεγάλη ἐθνικὴ ἐορτὴ.

Προσφάτως, ἓνα μικρὸ σεμινάριο (ἐπιμορφώσεως) Μοναχῶν ἰδρύθηκε στὸ Ὑστρογκ. Εἶναι ἀξιοσημείωτο τὸ γεγονός, ὅτι ὁ Ἅγιος Βασίλειος ἦταν σεβαστὸς ἀκόμη καὶ ἀπὸ τοὺς Κουμμουνιστάς, οἱ ὁποῖοι τὸν ἐφοβοῦντο καὶ ἀνεγνώριζαν τὴν δύναμι τῆς μνήμης του μεταξὺ τοῦ λαοῦ, ὅπως ἓνας ἀπὸ αὐτοὺς, ὁ Μίλοβαν Τζίλας, βεβαιώνει σὲ ἓνα βιβλίο του.

Τὸ Κάτω Μοναστήρι τοῦ Ὑστρογκ.

* * *

ΣΗΜΕΡΑ, ὅπως ἐδῶ καὶ 300 περίπου χρόνια, κάθε χρόνο τὴν παραμονὴ τῆς ἑορτῆς του, ἡ λειψανοθήκη τοῦ Ἁγίου Βασιλείου ἀνοίγεται καὶ τὰ ὑποδήματά του ἀλλάζονται. Καὶ ὅπως πάντα, αὐτὰ βρίσκονται σχεδὸν λειωμένα! Ἀκόμη καὶ σὲ αὐτὴν τὴν ἄθεο γενεὰ τῆς συνεχοῦς ἀπομακρύνσεως τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὸν Θεὸ καὶ τὴν Ἀλήθεια Του, ὁ Ἅγιος ἐξακολουθεῖ νὰ ἐπιτελῇ πολλὰ θαύματα. Ἐν μέρει ὁ Ἅγιος Βασίλειος τοῦ Ὁστρογκ μπορεῖ νὰ ἀποκληθῆ ἓνας Σέρβος Ἅγιος Νικόλαος Θαυματουργός, τοῦ ὁποῦ τοῦ θαύματα εἶναι τόσο πολλὰ ὅσα τὰ

ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ. Θεραπεύει ἀρρώστους, προστατεύει ἀπὸ κινδύνους, ἀποδιώκει δαίμονας, παρέχει ὑλικὴ βοήθεια στοὺς ἐν ἀνάγκαις καὶ χαρίζει κάθε εἶδους βοήθεια στοὺς πιστοὺς, οἱ ὁποῖοι τὸν ἐπικαλοῦνται.

* * *

Ο **ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ** Πατὴρ ἡμῶν Βασίλειος γεννήθηκε στὶς 28 Δεκεμβρίου 1610 στὸ χωριὸ Μέρκονιτς στὸ Πόποβο Πόλιε τῆς Ἑρζεγοβίνης ἀπὸ τοὺς εὐσεβεῖς Ὁρθοδόξους Πέτρο Γιοβάνοβιτς καὶ τὴν σύζυγό του Ἀναστασία. Στὸν Ἅγιο Βάπτισμα τὸ παιδί ἔλαβε τὸ ὄνομα Στόγιαν (Σταμάτης), οἱ δὲ γονεῖς τὸν ἐδίδαξαν τὸν φόβο τοῦ Θεοῦ.

Ὁ μακάριος Στόγιαν ἀπὸ παιδί εἶχε καθαρὸ νοῦ καὶ πολὺ εὐστροφο, ἡ ψυχὴ του ἦταν στραμμένη πρὸς τὸν Θεό, τὴν ἀρετὴ καὶ τὴν εὐσέβεια.

Πρῶτο σχολεῖο εὐλαβείας ὑπῆρξε γι' αὐτὸν ἡ πατρικὴ οἰκία, ἐφ' ὅσον στὴν οἰκογένεια τὸ πρῶτο μέλημα ἦταν ὁ Θεὸς καὶ ἡ ψυχὴ παρὰ τὰ ἐφήμερα καὶ ἐπίγεια. Δεύτερο σχολεῖο ἦταν ἡ νηστεία, ἡ προσευχὴ καὶ ἡ συχνὴ συμμετοχὴ στὶς Ἀκολουθίες τῆς Ἐκκλησίας. Ἄν καὶ νεαρός, εἰσερχόταν στὸν Ναό, προσκυνοῦσε μὲ ἐδαφιαία μετάνοια καὶ ἀσπαζόταν τὸ δάπεδο, καὶ κατόπιν παρακολουθοῦσε τὴν θεία Λειτουργία ἀκίνητος, μετὰ φόβου, ὡσὰν νὰ ἦταν ἐνώπιον τοῦ Κυρίου.

Διακρινόταν πάντοτε γιὰ τὴν ταπεινὴν καὶ τὴν εἰλικρινεία του,

ἐπίσης δὲ γιὰ τὴν ἐλεήμονα καρδιά του. Ἡ οἰκογένειά του ἦταν φτωχὴ καὶ εἶχε μόνο ὅσα χρειαζόταν γιὰ τὴν συντήρησί τους.

Ὁ ἐνάρετος ὁμως Στόγιαν ποτὲ δὲν ἔτρωγε τὸ λίγο ψωμὶ μόνος του, ἀλλὰ πάντοτε τὸ μοιράζονταν μὲ τοὺς ἄλλους, ιδιαίτερα ὅταν ὡς βοσκὸς φύλαγε τὰ πρόβατα μαζί μὲ ἄλλους τσοπάνους.

Τοὺς γονεῖς του μισοῦσαν κάποιοι πονηροὶ γείτονες, ἀρνητὲς τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως ποὺ ἔγιναν Μουσουλμᾶνοι· αὐτὸ τὸ μῖσος τὸ εἶχαν στρέψει καὶ ἐναντίον τοῦ νέου Στόγιαν, ἐξ αἰτίας τῆς εὐσέβειας καὶ σοφίας του. Αὐτοὶ ἦσαν οἱ πρῶτοι πειρασμοὶ γιὰ τὴν νεανικὴ του ψυχὴ, ἡ ὁποία ἀργότερα θὰ εἶχε νὰ ὑπομείνῃ ἀκόμη περισσότερους τέτοιους πειρασμοὺς καὶ δοκιμασίες.

* * *

ΓΙΑ νὰ ἀπομακρύνουν τὸ χαριτωμένο παιδί τους ἀπὸ τὴν διεστραμμένη ἐπιρροὴ τῶν γειτόνων, ποὺ εἶχαν ἀρνηθῆ τὸν Χριστὸ καὶ εἶχαν ἐξιλαμισθῆ, οἱ γονεῖς του τὸ ἔστειλαν νὰ ὀλοκληρώσῃ τὴν μὴ μὴ μορφωσί του στὴν Ἱερὰ Μονὴ Ζαβαλᾶ. Τὸ Μοναστήρι αὐτὸ, ἀφιερωμένο στὰ Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου, τότε ἦταν γνωστὸ στὰ μέρη τῆς Ἑρζεγοβίνης, εἶχε καλὴ βιβλιοθήκη καὶ ἀρκετοὺς Ἀδελφοὺς, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὑπῆρχαν μορφωμένοι Μοναχοί, ὁ δὲ Ἠγούμενος, ὁ πατὴρ Σεραφεῖμ, ἦταν ὁ θεῖος τοῦ Στόγιαν.

Ἐκεῖ, ὁ καλοκάγαθος νέος Στόγιαν διδάχθηκε τὴν σοφία τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ τῶν Ἁγίων Πατέρων καὶ ἔλαβε ἄλλες ὠφέλιμες ἀνθρωπιστικὲς γνώσεις. Μελετώντας μὲ ζῆλο τὰ κείμενα τῶν Ἁγίων Πατέρων, ἡ καρδιά του καταφλέχθηκε ἀπὸ ἀγάπη πρὸς τὸν Θεὸ καὶ τὸν πόθο τῆς ἀσκήσεως καὶ τῆς Μοναχικῆς Πολιτείας.

Μετὰ ἀπὸ κάποιο χρονικὸ διάστημα στὸ Μοναστήρι Ζαβαλᾶ, ὁ Ὅσιος μεταφέρθηκε στὸ Μοναστήρι τῆς Κοιμήσεως τῆς Παναγίας Θεοτόκου, τὸ ὀνομαζόμενον Τβέρντος, τὸ ὁποῖο ἦταν καὶ ἡ ἔδρα τῆς Μητροπόλεως Τρεβινίας.

Κατὰ τὴν διαμονή του στὸ Μοναστήρι αὐτὸ, ὁ μακάριος Στόγιαν ἀγάπησε ἀκόμη περισσότερο τὴν μοναχικὴ ζωὴ καὶ αὐξήσε τὶς

ἀσκητικές του δραστηριότητες, ἐπειδὴ ἀπεφάσισε πλέον νὰ δεχθῆ τὸ ἅγιο καὶ ἀγγελικὸ μοναχικὸ Σχῆμα.

Τελικά, ἐδῶ ὁ Ὅσιος ἐκάρη Μοναχὸς καὶ ἔλαβε τὸ ὄνομα Βασίλειος. Τὸ ὄνομα αὐτὸ ἦταν ἓνα *σημεῖο*, διότι στὴν μελλοντικὴ ἀσκητικὴ καὶ ποιμαντικὴ του πορεία ὁ Ἅγιος θὰ ἔχη πάντοτε ὡς πρότυπο τὸν μεγάλο Ἱεράρχη τῆς Ἐκκλησίας Βασίλειο τὸν Μέγα.

Ὅλιγο ἀργότερα χειροτονήθηκε Διάκονος, κατόπιν Πρεσβύτερος καὶ ἔκτοτε λειτουργοῦσε ἐνώπιον τοῦ θρόνου καὶ τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ Θεοῦ μὲ πολλὴ εὐλάβεια καὶ καθαρότητα.

* * *

ΑΡΓΟΤΕΡΑ, ὁ Ὅσιος μετέβη στὸ Μαυροβούνιο, ὅπου ἔγινε δεκτὸς στὴν ὑπηρεσία τοῦ Μητροπολίτου Μαρδαρίου, ὁ ὁποῖος ἐκράτησε τὸν νεαρὸ Ἱερομόναχο Βασίλειο μαζί του στὴν Τσέτινιε.

Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ὁ σερβικὸς λαὸς στέναζε ὑπὸ τὸν ὀθωμανικὸ ζυγό. Ἡ Ὁρθοδοξία ἐκινδύνευε ἐπίσης ἀπὸ τοὺς Ἰησοῦτες, οἱ ὁποῖοι ἐπιδιώκοντες νὰ ἐκμεταλλευθοῦν τὶς δυσκολίες τῶν Ὁρθοδόξων, ὥστε νὰ προσηλυτίσουν τὸν πληθυσμὸ στὴν Παπικὴ αἵρεσι καὶ ἐξουσία, εἶχαν ἀπλωθῆ ἰδιαίτερος στὰ δυτικὰ μέρη τῆς Σερβίας, τὰ παράλια τῆς Δαλματίας, τῆς Ἐρζεγοβίνης καὶ τοῦ Μαυροβουνίου.

Ὁ Ἅγιος Βασίλειος ἐπέστησε τὴν προσοχὴ τοῦ Μητροπολίτου στὴν ὑπουλη αὐτῆ θρησκευτικῆ προπαγάνδα καὶ τὴν ἀνάγκη ὑπερασπίσεως τῆς Ὁρθοδοξίας, ἀλλὰ ἐκεῖνος ἀδιαφόρησε καὶ ἄφησε ἀνεξέλεγκτες τὶς οὐνιτικὲς δραστηριότητες. Ὅμως ὁ εὐσεβὴς λαὸς καὶ ὁ Κληρὸς, δοξάζοντες τὴν πίστι τους καὶ παραμένοντες στὴν Ὁρθοδοξία, στρέφονται μαζί μὲ τὸν Ὅσιο Βασίλειο ἐναντίον τῆς Οὐνίας καὶ δὲν ἐνδίδουν στὴν Λατινόφερτη προπαγάνδα.

Ὁ Ὅσιος συνεβούλευσε τὸν Μητροπολίτη νὰ στραφῆ δυναμικὰ ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ νὰ μὴ φοβῆται κανέναν, ὅταν τίθεται θέμα ὑπερασπίσεως τῆς Πίστεως καὶ τῆς Ἀληθείας τοῦ Χριστοῦ.

Ὁ Μητροπολίτης, ὄχι μόνο δὲν τὸν ἄκουσε, ἀλλ' ἀντιθέτως ἄρχισε νὰ στρέφεται ἐναντίον τοῦ Ἁγίου καὶ νὰ κατηγορῆ αὐτὸν ψευδῶς ἐνώπιον τοῦ λαοῦ. Ὁ λαὸς ὅμως ἐσέβετο καὶ ἀγαποῦσε πολὺ τὸν Ἅγιο καὶ ἔτσι οἱ συκοφαντίες δὲν εἶχαν ἀπήχησι. Τὸ εὐσεβὲς πλήρωμα εἶχε ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη στὸν Ἅγιο Βασίλειο, ἡ πολιτεία τοῦ ὁποῖου ἀποτελοῦσε φωτεινὴ μαρτυρία τῆς Ἀληθείας.

* * *

Ο ΟΣΙΟΣ, επειδή ήθελε νὰ ἀπομακρυνθῆ ἀπὸ τοὺς συκοφάντες του, ἐπέστρεψε στὴν μετάνοιά του, τὴν Μονὴ Τβέρντος· ἀλλὰ δὲν ἔπαυσε νὰ μάχεται γιὰ τὴν ὑπεράσπισι τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως καὶ γιὰ τὴν προστασία τοῦ λαοῦ του, ἐξ αἰτίας τοῦ ὁποίου ὠνομάσθηκε ζηλωτῆς τῆς Ὁρθοδοξίας.

Ἀξίζει νὰ σημειωθῆ, ὅτι ἡ πονηρία τῶν παπικῶν Ἰησουϊτῶν καὶ Οὐνιτῶν ἐπινόησε τὴν φήμη, ὅτι δῆθεν ὁ Ἅγιος Βασίλειος ἔγραψε δύο γράμματα στὸν Πάπα Ἀλέξανδρο Ζ΄ καὶ τὸν Κλήμεντα Ι΄ (τὸ 1660 καὶ τὸ 1671 ἀντίστοιχα), ὅτι δῆθεν τοὺς ἀναγνώρισε καὶ ὅτι δῆθεν ζητοῦσε ἀπὸ αὐτοὺς χρήματα!...

Ἀργότερο ὅμως, ἀποκαλύφθηκε, ὅτι αὐτὰ τὰ πλαστὰ γράμματα ἦσαν γραμμένα καὶ ὑπογεγραμμένα ἀπὸ τοὺς ἴδιους τοὺς Ἰησουίτες, οἱ ὁποῖοι ἐκαυχῶντο στὴν Ρώμη γιὰ τὰ κατορθώματά τους ἐναντίον τῶν Σέρβων Ὁρθοδόξων¹.

Ὁ Ἅγιος συνέχιζε τοὺς ἀγῶνες του, ὄχι μόνο γιὰ τὴν σωτηρία τῆς ψυχῆς του, ἀλλὰ ἀκόμη περισσότερο γιὰ τὴν σωτηρία τοῦ Ὁρθοδόξου Λαοῦ τοῦ Θεοῦ.

Ἀπὸ τὸ κελλί τῆς προσευχῆς του ἔβλεπε ὅλες τὶς δυσκολίες καὶ τὰ βάσανα ποὺ ὑπέμενε ὁ λαός του στὴν δύσκολη δουλεία τῶν ἀγαρηνῶν, στὴν φτώχεια καὶ ἐξαθλίωσι, στὸν φόβο ἀπὸ τὸν τουρκικὸ ζυγὸ, στὸν κίνδυνο καὶ τὴν καταστροφή ἀπὸ τὴν οὐνιτικὴ προπαγάνδα. Γι' αὐτὸ καὶ ἀδιαλείπτως προσευχοῦσαν στὸν Θεὸ θερμὰ γιὰ τὴν σωτηρία τοῦ λαοῦ του.

Ἄν καὶ κατ' αὐτὸ τὸν χρόνον ἦταν Ἀρχιμανδρίτης, δὲν περιοριζόταν μόνο στὸ Μοναστήρι, ἀλλὰ στρεφόταν καὶ στὴν εὐαγγελικὴ διακονία τοῦ λαοῦ, ὡς Πνευματικός. Ἔτσι, περιήρχετο ἱεραποστολικά τὰ χωριά, τελώντας Ἀκολουθίες καὶ τὰ Ἱερὰ Μυστήρια, ἐνδυνάμωνε τοὺς κατοίκους στὴν πίστι καὶ τὴν ὑπομονή, προέτρεπε αὐτοὺς νὰ διαφυλάξουν τὴν Πίστι τους ὡς τὸ πολυτιμότερο ἀγαθὸ, γενικὰ δὲ βοηθοῦσε ὅλους στὶς ἀδυναμίες τους.

Ἦταν τέτοια ἡ φήμη του, ὥστε καὶ οἱ Τοῦρκοι τὸν ἀποκαλοῦσαν: «ὁ ἰκέτης τοῦ παραδείσου».

* * *

ΤΟ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟ αὐτὸ ἔργο τοῦ Ἁγίου Βασιλείου ἐκίνησε ἐναντίον του τὸ μῖσος τῶν ἐξισλαμισθέντων Σέρβων, οἱ ὁποῖοι θέλησαν νὰ τὸν φονεύσουν.

Γιὰ νὰ ἀποφύγη τὸν κίνδυνο καὶ νὰ βοηθήσῃ τὸν λαό του, ὁ Ἅγιος κατέφυγε στὴν Ὁρθόδοξη Ρωσία. Ἐπανέκαμψε ἀργότερα, φέρων μαζί του πολλὰ ἐκκλησιαστικὰ βιβλία, ἄμφια καὶ ἱερὰ σκεύη, ἐπίσης καὶ χρήματα γιὰ τὸν λαό του. Μὲ τὰ ἀφιερώματα αὐτὰ βοηθοῦσε τὶς πτωχὲς ἐκκλησίες τῆς Ἐρζεγοβίνης καὶ συγχρόνως τοὺς ἀσθενεῖς καὶ ἀδυνάτους. Ἐπισκεύασε πολλοὺς ἐγκαταλελειμμένους Ναοὺς, ἐπίσης δὲ ἴδρυσε δημοτικὸ σχολεῖο στὸ Μοναστήρι Τβέρντος καὶ σὲ κάθε ἐνοριακὸ Ναό.

Διεπίστωσε ὅμως, ὅτι τὸ μῖσος τῶν ἐξισλαμισθέντων καὶ τῶν Οὐνιτῶν ἐναντίον του δὲν εἶχε διόλου καταλαγιάσει. Ὁ δυναμικὸς ζήλος του καὶ τὸ ἀκαταπόνητο τῆς ἀποστολικῆς διδασκαλίας του προκαλοῦσε τὴν ἐχθρα αὐτῶν, ὥστε πάλι ἀναγκάσθηκε νὰ ἀπομακρυνθῆ.

* * *

Ο ΟΣΙΟΣ ἀπεφάσισε τότε νὰ μεταβῆ σὲ προσκύνημα στὸ Ἅγιον Ὅρος. Ἐφυγε ἀπὸ τὸ Μοναστήρι Τβέρντος, ἐπισκέφθηκε διάφορες Ἱερὲς Μονὲς τῆς Σερβίας καὶ ἔφθασε στὸ Ἱπέκιον, τὸ σημερινὸ Πέτς στὸ Κοσσυφοπέδιο, τότε ἔδρα τοῦ Πατριαρχείου τῶν Σέρβων. Ἐμφανίσθηκε στὸν ἅγιο Πατριάρχη Παῖσιο Γιάνιεβατς (1614-1647) καὶ τοῦ ἐξέθεσε τὴν δύσκολη κατάστασι τῶν Ὁρθοδόξων Σέρβων στὴν Ἐρζεγοβίνη, γιὰ τὶς ταλαιπωρίες ἀπὸ τοὺς Τούρκους καὶ τὶς πονηρίες τῶν Λατίνων. Κατόπιν ἀνέφερε στὸν ἅγιο Πατριάρχη τὴν ἐπιθυμία του νὰ ταξιδεύσῃ στὸ Ἅγιον Ὅρος καὶ ζήτησε τὴν εὐλογία του.

Ὁ σοφὸς Πατριάρχης Παῖσιος ἀντελήφθη ἀμέσως, ὅτι ὁ Ἀρχιμανδρίτης Βασίλειος ἔχει μεγάλες πνευματικὲς ἀρετὲς καὶ ἀφοῦ ἐξέτασε τὸ μέχρι τότε ποιμαντικὸ του ἔργο, ἐξετίμησε τὸν ἄνθρωπο τοῦ Θεοῦ καὶ ἀπεφάσισε νὰ τὸν χειροτονήσῃ Ἀρχιερέα. Τοῦ ἔδωσε λοιπὸν εὐλογία νὰ προσκυνήσῃ στὸν Ἅγιον Ὅρος, ἀλλὰ τὸν συνεβούλευσε νὰ μὴ παραμείνῃ ἐκεῖ καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ στὸ Ἱπέκιον.

Ὁ Ὅσιος Βασίλειος ἐταξίδευσε ἡσυχὰ στὸ Ἅγιον Ὅρος καὶ παρέμεινε ἐκεῖ ἓνα χρόνον. Προσκύνησε στὰ πολλὰ Μοναστήρια καὶ τὶς Σκήτες, διδάχθηκε πολλὰ ἀπὸ πολλοὺς ἀσκητὲς καὶ ἐρημίτες τοῦ Ἄθωνα, τὸ περιβόλι τῶν Ἀγίων καὶ τῆς ἀρετῆς. Τὸν περισσότερο καιρὸ φυσικὰ παρέμεινε στὸ Μοναστήρι τοῦ Χιλανδαρίου μὲ τοὺς Σέρβους Μοναχοὺς.

* * *

ΚΑΤΑ τὴν ἐπιστροφή του ἀπὸ τὸ Ἅγιον Ὄρος, ὁ Ὅσιος Βασίλειος ἐπισκέφθηκε πάλι τὸν Πατριάρχη στὸ Ἱπέκιον. Ὁ ἅγιος Πατριάρχης τότε συνεκάλεσε τοὺς Ἀρχιερεῖς καὶ τὴν ἡμέρα τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος τοῦ ἔτους 1638 ἐχειροτόνησε αὐτὸν Ἐπίσκοπο καὶ τὸν διώρισε Μητροπολίτη τῆς Τρεβινίας, μὲ ἔδρα τὸ Μοναστήρι Τβέρντος. Παρὰ τὸ ὅτι ἦταν νέος ἀκόμα, δὲν εἶχε συμπληρώσει τὰ τριάντα του, ἀξιώθηκε τοῦ ἐπισκοπικοῦ βαθμοῦ γιὰ τὴν ἀγία ζωὴ του καὶ γιὰ τὶς ἀνάγκες τῆς Ἐκκλησίας στοὺς δύσκολους ἐκείνους χρόνους.

Ἀπὸ τὸ Ἱπέκιον ὁ Ἅγιος παίρνει τὸν ἴδιο δρόμο γιὰ τὸ Τρεβίνιε, ὅπου μὲ χαρὰ γίνεται δεκτὸς ἀπὸ ὅλο τὸν λαό. Μόλις φθάνει στὴν Ἐπισκοπὴ του, ἐπαναρχίζει μὲ περισσότερο ζῆλο τὸ ἔργο του. Χωρὶς δισταγμοὺς γιὰ τοὺς κινδύνους, οἱ ὁποῖοι δὲν ἄργησαν νὰ ἐμφανισθοῦν, ὁ νέος στὴν ἡλικία, ἀλλὰ ζηλωτῆς Μητροπολίτης ταξιδεύει σὲ ὅλη τὴν ἐπαρχία καὶ ἀκούραστα ἐκπληρώνει τὴν ἀρχιερατικὴ του διακονία.

Τὸ βασικὸ ὄπλο στὸ ἔργο του ἦταν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ προσευχή. Ἡ δύναμις τῆς προσευχῆς του ἦταν τόσο ἰσχυρή, ὥστε νὰ κἀνη θαύματα καὶ νὰ τὸν ἀποδεικνύει ὡς θαυματουργό. Ἀπὸ τὸτε ὁ λαὸς τὸν εὐλαβεῖτο ὡς Ἅγιο, διότι πολλὲς φορές διαπίστωνε τὴν δύναμι τῶν προσευχῶν του, ὡς καὶ τὸ προορατικὸ του χάρισμα.

Ἔτσι, ὄχι μόνο αὐτὸς πῆγαινε στὸν λαό, ἀλλὰ καὶ ὁ λαὸς σὲ αὐτὸν καὶ ζητοῦσε βοήθεια καὶ παρηγορία στὶς διάφορες δοκιμασίες καὶ τοὺς πειρασμούς του.

Ὁ Ἅγιος, ὡς ἐλεήμων, τοὺς βοηθοῦσε μὲ τὴν προσευχή του, τὶς πνευματικὲς συμβουλές του καὶ συχνὰ μὲ τὴν ἐλεημοσύνη. Στὴν ἐλεημοσύνη πρότρεπε καὶ τοὺς ἄλλους

* * *

ΟΛΙΓΟ ἀργότερα, οἱ Τοῦρκοι ἐφόνευσαν τὸν Μητροπολίτη τῆς

ἀνατολικῆς Ἑρζεγοβίνης Παῖσιο Τρεμπιεσάνιν. Τότε ὁ Πατριάρχης Γαβριήλ Ράιτς (1648-1656), ὁ ὁποῖος κατόπιν ἐπίσης ἐμαρτύρησε ἀπὸ τοὺς Τούρκους, ἐτοποθέτησε τὸν Ἅγιο Βασίλειο Μητροπολίτη τῆς χηρευούσης ἐπαρχίας, μὲ πατριαρχικὸ γράμμα στὸ ὁποῖο ἀναφέρει:

«Ἡ ταπεινότης ἡμῶν πρὸς τὴν θεόσωστον ἐπαρχίαν, ἣτις ὀνομάζεται Νίκσιτς, Πλάνα, Κολασίνοβιτς καὶ Μοράτσα, πρὸς τοὺς ὀσίους Καθηγουμένους, Ἱερομονάχους καὶ Μοναχοὺς, τοὺς εὐλαβεστάτους Πρωθιερεῖς καὶ τιμίους Πρεσβυτέρους καὶ πάντας τοὺς ἐν Χριστῷ Θεῷ εὐσεβεστάτους Χριστιανούς. Ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ σκέπη τῶν Ἁγίων Σέρβων Ὀσίων εἶη μετὰ πάντων ὑμῶν! Νὰ γνωρίζετε ὅτι παρεδώκαμεν καὶ εὐλογήσαμεν εἰς τὸν Δέσποτα Ζαχούμσκας κύρ Βασίλειο τὴν ὀνομαζομένην ἐπαρχίαν, ἣν εἶχεν ὁ κοιμηθεὶς Ἐπίσκοπος Μάξιμος καὶ ὁ Ἐπίσκοπος Παῖσιος, αἰωνία εἶη ἡ μνήμη αὐτῶν. Δεχθῆτε ἐγκαρδίως τὸν ἀναφερόμενον Ἱεράρχην ὡς νόμιμον Μητροπολίτην καὶ ἀποδώσατε τὴν ἀρμόζουσαν εἰς αὐτὸν τιμὴν. Ἡ εὐλογία καὶ ἡ χάρις τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ ἡ σκέπη τῆς Παναγίας Θεοτόκου εἶησαν ἐπὶ πάντας ὑμᾶς καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν καὶ τὰς Ὀρθοδόξους ἐστίας ὑμῶν».

Μὲ τὴν Πρᾶξι αὐτὴ ὁ Πατριάρχης ἔνωσε τὴν παλαιὰ Μητρόπολι Ζαχούμσκα, ἡ ὁποία κατὰ τὸν προηγούμενο 15' αἰ. εἶχε διαχωρισθῆ εἰς δύο: τὴν δυτικὴν Ἐπισκοπὴ τῆς Τρεβινίας (στὴν σημερινὴ Ἑρζεγοβίνη) καὶ τὴν ἀνατολικὴ Μιλεσέβσκα ἢ Πετρόβσκα (στὸ σημερινὸ Μαυροβούνιο).

Ὁ Ἅγιος ἐπισκόπευε γιὰ ἄρκετὸ χρόνο ἀπὸ τὸ Μοναστήρι τῆς μετανοίας του Τβέρντος, κατὰ δὲ τὸ ἔτος 1651, ἀνεχώρησε γιὰ τὴν Μητρόπολιν του στὰ ἀνατολικά μέρη τῆς ἐπαρχίας, στὴν πόλιν Ὀνογοστ, σημερινὸ Νίκσιτς τοῦ Μαυροβουνίου, ὅπου συνέχισε τὸ ποιμαντικὸ ἔργο του.

Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη εἶχαν ἀναζωπυρωθῆ οἱ διώξεις κατὰ τοῦ σερβικοῦ πληθυσμοῦ καὶ οἱ Τούρκοι λεηλατοῦσαν ἀνελέητα Ναοὺς, Μοναστήρια καὶ κατοικίες, ἐνῶ ὅλη ἡ ὑπαιθρος εἶχε ἐρημωθῆ.

Ὅταν ὁ βεζίρης τῆς Ἑρζεγοβίνης συνέλαβε ὅλους τοὺς πρώτους τοῦ λαοῦ καὶ τοὺς ἐθανάτωσε, ὁ Ἅγιος Ἱεράρχης ἀπεφάσισε νὰ ἀπομακρυνθῆ ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Μονὴ τοῦ Ἀποστόλου Λουκᾶ πλησίον

*Τὸ Ἄνω Μοναστήρι
τοῦ Ὀστρογκ (1895).*

τοῦ Νίκσιτς, ὅπου εἶχε τὴν ἔδρα του, καὶ νὰ εὖρη καταφύγιο σὲ ἕναν ἀπόκρυφο τόπο. Ἔτσι ἀποσύρθηκε σὲ μία σπηλιὰ στὸ Πιεσίβιτς κάτω ἀπὸ τὸ βουνὸ Ζαγάρατς, ὅπου τακτοποίησε ἕνα κελλὶ καὶ ἔμεινε γιὰ ἀρκετὸ χρόνο. Κάποιοι ἡλικιωμένοι κάτοικοι ἀπὸ τὰ περίχωρα τὸν συνεβούλευσαν νὰ μεταφερθῆ στὸ πλησιόχωρο Μοναστήρι τοῦ Ὀστρογκ.

Ὁ Ἅγιος ἤδη ἐγνώριζε τοὺς ἀσκητὲς τῆς Μονῆς αὐτῆς καὶ ἰδιαίτερα τὸν ἐνάρετο Ἡγούμενο τοῦ Ὀστρογκ, τὸν Στάρετς Ἡσαΐα. Αὐτὸς ὁ ἐνάρετος Στάρετς ἀσκήτευε αὐστηρὰ καὶ θεάρεστα σὲ μία σπηλιὰ ἐπάνω ἀπὸ τὸ Ἄνω Ὀστρογκ. Μετὰ τὴν κοίμησί του, ὁ Θεὸς ἐφάνέρωσε

τὴν ἀγιότητά του, ἀλλὰ οἱ Τοῦρκοι δὲν ἄργησαν νὰ καταστρέψουν τὰ ἅγια Λείψανα τοῦ Ὁσίου Ἡσαΐου στὴν φωτιά.

Ὁ Ὁσιος Βασίλειος μετέβη στὴν Μονὴ Ὀστρογκ, ὅπου ἐγκαταστάθηκε στὸ σπήλαιο τοῦ Ὁσίου Ἀσκητοῦ Ἡσαΐου στοὺς πρόποδες τοῦ βουνοῦ Ὀστρογκ καὶ ἀπὸ τὸ ἐρημητήριο αὐτὸ καθωδηγοῦσε ἐπὶ μία δεκαπενταετία τὴν ἐπισκοπικὴ του περιφέρεια.

Στὸ Ὀστρογκ συγκεντρώθηκαν περὶ αὐτὸν καὶ ἄλλοι Μοναχοὶ καὶ ἀσκητὲς, μὲ τοὺς ὁποίους ἀνακαίνισε τὴν Ἐκκλησία τῶν Εἰσοδίων τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ ὀλίγον ἀργότερα ἀνοικοδόμησε καὶ διακόσμησε τὴν Ἐκκλησία τοῦ Τιμίου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ στὴν πλαγιὰ τοῦ Ὀστρογκ, ἡ ὁποία ἀγιογραφήθηκε καὶ διατηρεῖται ἕως καὶ σήμερα.

Ἐπιθυμία τοῦ Ὁσίου ἦταν νὰ γίνῃ ἡ σπηλιὰ του στὸ Ὀστρογκ ἕνα πραγματικὸ Μοναστήρι, πρότυπο πνευματικῆς ζωῆς γιὰ τὰ ὑπόλοιπα Μοναστήρια καὶ τὸν εὐσεβῆ λαό. Ὄταν ἡ Ἀδελφότης τῆς Μονῆς αὐξήθηκε, τοποθέτησε ὡς Ἡγούμενο τὸν π. Ἡσαΐα, ἀνηψιὸ τοῦ Ὁσίου Ἡσαΐου.

Ὁ ἴδιος ὁ Ὁσιος Βασίλειος ἐπεδόθη στὶς πλέον δύσκολες πνευματικὲς ἀσκήσεις. Στὴν οἰκοδομὴ Ἱερῶν Ναῶν καὶ κελλίων μετέφερε πέτρες στὰ χέρια του, ἐνῶ δὲν ἐλησμόνησε ποτὲ τὴν ἐπαρχία του καὶ τὸν λαό του, οὔτε τὴν πνευματικὴ του ἄσκησι τῆς ἀδιάλειπτης

προσευχῆς, ἀγρυπνίας καὶ ἡσυχίας. Τρεφόταν μόνο μὲ καρπούς καὶ χόρτα, ἐκτελοῦσε δὲ τὶς μετάνοιες τοῦ μοναχικοῦ του κανόνου. Τὸ σῶμα του ἦταν ξηρό, τὸ πρόσωπό του κιτρινωπὸ σὰν κερὶ καὶ ὅλος ἦταν ναὸς τοῦ Παναγίου Πνεύματος.

Ὁ Ἅγιος Ἱεράρχης δὲν παρέμενε συνεχῶς στὴν σπηλιά. Μὲ τὶς πνευματικὲς του ἐμπειρίες ἀπὸ τὸ Ὑοστρογκ, κατέβαινε στὸν λαό, ἐπισκεπτόταν τὸ χειμαζόμενο ποίμνιό του καὶ μοιραζόταν τὰ βάσανά τους ὡς ἀληθινὸς ποιμὴν. Πολλοὶ ἦσαν ἐκεῖνοι ποὺ εὐεργετήθηκαν ἀπὸ τὶς θαυματουργὰς προσευχὰς του καὶ τὸν ἐτιμοῦσαν ἤδη ὡς Ἅγιο.

Κατὰ τὴν διάρκεια τῶν μεγάλων διωγμῶν, πλῆθος λαοῦ προσέ-
τρεχε στὸ Ὑοστρογκ ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη, ζητώντας τὴν βοήθειά του καὶ τὴν πνευματικὴ καὶ σωματικὴ ἴασιν. Οἱ βασανισμένοι κάτοικοι τῆς Ἐρζεγοβίνης κρυφὰ ἀπὸ τὰ μάτια τῶν Τούρκων πήγαιναν στὸν Ἅγιο τοῦ Ὑοστρογκ – γέροντες, γυναῖκες καὶ παιδιὰ – καὶ παρέμεναν ἀρκετὸ καιρὸ κοντὰ στὸν Ἐπίσκοπό τους. Ὁ μακάριος πνευματικὸς Πατέρας τους καὶ μεσίτης ἐνώπιον Θεοῦ μεριμνοῦσε γι' αὐτοὺς καὶ τοὺς ἔτρεφε πνευματικὰ καὶ ὑλικά μὲ τὴν βοήθεια τῶν γύρω χωριῶν.

Ἀπὸ τὸ ἐρημητήριό τοῦ Ὑοστρογκ ὁ Ἅγιος εἶχε συχνὴ ἐπικοινωνία μὲ τοὺς Πατριάρχας τῶν Σέρβων στὸ Ἱπέκιον δι' ἀλληλογραφίας καί, ὅποτε ἦταν δυνατόν, τοὺς ἐπισκεπτόταν. Τοὺς ἀνέφερε τὸν πόνο του γιὰ τὴν κακία πονηρῶν ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι τὸν περιτρι-
γύριζαν.

Ἐπὶ πλέον, ὁ Ἅγιος Βασίλειος εἶχε νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸν δόλο κάποιων ὀρθοδόξων, ὅπως τοῦ ἡγεμόνου Ραίιτς καὶ τῶν ἕξι υἱῶν του, οἱ ὁποῖοι ἔμεναν ὄχι μακριὰ ἀπὸ τὸ Μοναστήρι τοῦ Ὑοστρογκ καὶ παρακινούμενοι ἀπὸ τὸν δαίμονα, ταλαιπωροῦσαν τὸν Ἅγιο καὶ τὸ Μοναστήρι μὲ πολλὰς ἀδικίες.

Γιὰ τὶς ἀδικίες τοῦ ἡγεμόνου Ραίιτς καὶ τὶς κακίες πονηρῶν ἀνθρώ-
πων, ὁ Ὁσιος ἀπεφάσισε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ Ὑοστρογκ καὶ νὰ μεταβῆ σὲ ἄλλο τόπο, ἀκόμη καὶ στὸ Ἅγιον Ὑορος, ὅπου θὰ συνέχιζε τοὺς ἀγῶνες του. Ἀλλὰ αἰσθάνθηκε ὅτι αὐτὸ ἦταν ἐκ τοῦ πονηροῦ, γιὰ νὰ τὸν ἀποτρέψῃ ἀπὸ τὴν ἐνάρετη ζωὴ καὶ τὴν ἀποστολή του. Ἐπίσης τὸν παρεκάλεσαν καὶ οἱ γείτονες τοῦ χωρίου Μπιελοπάβλιτς διὰ τοῦ πνευματικοῦ τους, τοῦ Ἱερέως Μιχαὴλ Μπόσκοβιτς, νὰ μὴν τοὺς ἀφήσῃ μόνους, χωρὶς τὴν εὐλογία καὶ προσευχή του. Ὁ Ὁσιος

ἀπεφάσισε τελικὰ νὰ μὴν ἐγκαταλείψῃ τὸ Ὑοστρογκ καὶ μέχρι τέλους νὰ ὑπομείνῃ τὶς ἀδικοπραγίες.

Κατὰ τὸ ἔτος 1667, ἐπισκέφθηκε τὸν μακάριο Πατριάρχη Μάξιμο στὸ Ἱπέκιον καὶ τοῦ ἀνέφερε τὴν θέσι του καὶ τὴν κατάστασι τοῦ λαοῦ του. Ὁ ἅγιος Πατριάρχης ἔστειλε γράμμα στὸν ἡγεμόνα Ράιτς καὶ στὸν λαὸ τοῦ Μπιελοπάβλιτς, μὲ τὸ ὁποῖο συνεβούλευε τὸν λαὸ νὰ προστατεῦῃ καὶ νὰ βοηθῇ τὸ Μοναστήρι τοῦ Ὑοστρογκ, ὅσους δὲ θὰ

ἤθελαν νὰ συνεχίσουν τὶς ἀδικοπραγίες τοὺς ἠπέιλησε μὲ ἀφορισμό.

Ὁ ἴδιος ὁ Ἅγιος Βασίλειος προεφήτεψε στὸν ἡγεμόνα Ράιτς, ὅτι ὅλοι οἱ υἱοὶ του θὰ ἀπέθνησκον ἐξ αἰτίας τῶν ἀδίκων πράξεων τους κατὰ τῆς Μονῆς. Αὐτὴ ἡ προφητεία τοῦ Ἁγίου γρήγορα ἐκπληρώθηκε. Λυπημένος, ὁ ἡγεμόνας Ράιτς προσῆλθε στὸν Ἅγιο Βασίλειο καὶ τοῦ ἀνέφερε τὴν ἀπώλεια τῶν υἱῶν του. Ὁ Ὑοσιος παρηγόρησε τὸν ἡγεμόνα καὶ τὸν συνεβούλευσε νὰ μετανοήσῃ γιὰ τὶς ἀμαρτίες του καὶ γιὰ τὶς ἀμαρτίες τῶν υἱῶν του. Ἐπίσης, τοῦ προεῖπε ὅτι, ἂν μετανοήσῃ εἰλικρινά, ὁ Κύριος θὰ τὸν εὐλογήσῃ καὶ πάλι θὰ ἀποκτήσῃ υἱοὺς γιὰ ἀπογόνους. Αὐτὴ ἡ πρόρρησις τοῦ Ἁγίου σύντομα ἐκπληρώθηκε.

Ἀκάματος στὴν ἄσκησι τῆς προσευχῆς, νηστείας, σωματικῆς κοπώσεως καὶ ἐργασίας, ὅπως καὶ στίς πολλὰς μέριμνες γιὰ τὰ οὐράνια καὶ γῆινα ἀγαθὰ τοῦ ποιμνίου του, ὁ Ἅγιος τοῦ Ὑοστρογκ ἔφθασε στὸ τέλος τῆς ἐπὶ γῆς ζωῆς του.

Χωρὶς πόνους καὶ κόπους ὁ Ἅγιος Βασίλειος ἐκοιμήθη εἰρηνικὰ ἐν Κυρίῳ τὴν 29ῃ Ἀπριλίου 1671, παραδίδοντας ἡρεμα τὴν ψυχὴ του εἰς χεῖρας Θεοῦ στὸ κελλί του ἐπάνω ἀπὸ τὸ ἐρημητήριο τοῦ Ὑοστρογκ. Τὴν στιγμὴ ἐκείνη, ἄρρητο φῶς γέμισε τὸ κελλί του καὶ ἀργότερα φύτρωσε ἓνα κλῆμα στὸν βράχο, πλησίον τοῦ ὁποῖου ἐκοιμήθη ὁ Ἅγιος, ἂν καὶ ὁ τόπος δὲν εἶχε διόλου χῶμα.

Οἱ Μοναχοὶ τοῦ Ὑοστρογκ ἐνεταφίασαν τὸ σκῆνωμα τοῦ Ἁγίου Βασιλείου στὸ μνήμα κάτω ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Εἰσοδίων.

Πολυάρθιμα θαύματα ἄρχισαν νὰ ἐπιτελοῦνται στὸ μνήμα του, τὰ ὁποῖα συνεχίζονται ἀδιάκοπα μέχρι τῶν ἡμερῶν μας.

Ὁ Ἅγιος Βασίλειος ἔγραψε στὴν Διαθήκη του καὶ τὰ ἑξῆς:

«Γράφω, γιὰ νὰ γνωρίζουν τὴν ἀλήθεια, γιὰ νὰ γνωρίζουν οἱ Χριστιανοὶ ὅτι ὑπῆρξα κάποτε στὸ Ὑοστρογκ, στὴν ἔρημο καὶ ὅτι ἔβαλα ὅλον τὸν κόπο μου καὶ τὰ ὑπάρχοντά μου, τίποτε δὲν λυπήθηκα γιὰ τὴν ἐλεημοσύνη γιὰ τὸν Θεὸ καὶ τὴν Παναγία Θεοτόκο. Ἐκεῖ μὲ μερικοὺς ἀδελφοὺς καὶ τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ ἀνακαίνισα ὅ,τι ὑπῆρχε... Ἀλλὰ πολλὰ βάσανα μοῦ προξένησαν, ὅμως ὁ Θεός μου ἐστὶ βοηθὸς σὲ κάθε ἔργο. Αὐτὰ γράφω γιὰ νὰ γνωρίζουν ὅλοι οἱ λειτουργοὶ ποὺ θὰ διακονοῦν μετὰ ἀπὸ ἐμένα τὸν Θεὸ καὶ τὴν Παναγία Θεοτόκο στὸ Ὑοστρογκ στὴν σπηλιὰ γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, καθὼς καὶ ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ νὰ τὰ γνωρίζουν μετὰ ἀπὸ ἐμένα».

* * *

ΕΠΤΑ ἔτη μετὰ τὴν ἐκδημία του, κατὰ τὸ ἔτος 1678, ὁ Ἅγιος Βασίλειος παρουσιάσθηκε σὲ ὄραμα στὸν Ἡγούμενο Ραφαὴλ τῆς Μονῆς Ἁγίου Λουκᾶ κοντὰ στὸ Νίκσιτς, καὶ τὸν πρόσταξε νὰ πάη στὸ Ὑοστρογκ καὶ νὰ ἀνοίξη τὸ μνημα του.

Ὁ Ἡγούμενος δὲν ἔδωσε σημασία στὸ ὄραμα καὶ δὲν πῆγε. Τὸ ἴδιο ὄραμα εἶδε πάλι, ἀλλὰ καὶ τότε δὲν ἔδωσε σημασία. Τὴν τρίτη φορὰ ὁ Ἅγιος Βασίλειος ἐμφανίσθηκε στὸν Ἡγούμενο: ἐνδεδυμένος μὲ τὰ ἐπισκοπικὰ ἄμφια καὶ κρατῶν θυμιατὸ στὸ χέρι, τὸν διέταξε νὰ ἀνοίξη τὸν τάφο του. Τὴν ὥρα ποὺ ὁ Ἅγιος ἐθύμιαζε, ἓνα ἀναμμένο κάρβουνο ἔπεσε ἀπὸ τὸ θυμιατὸ πάνω στὸν Ἡγούμενο, ὁ ὁποῖος ἔντρομος ἐξύπνησε καὶ περιέγραψε τὸ ὄραμα στὴν Ἀδελφότητα.

Τότε συμφώνησαν καὶ ξεκίνησαν γιὰ τὸ Μοναστήρι τοῦ Ὑοστρογκ, ὅπου διηγήθησαν ὅλα τὰ συμβάντα στοὺς Μοναχοὺς ἐκεῖ καὶ ἀποφασίσθηκε ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ ἱεροῦ Λειψάνου.

Πρῶτα ὅμως ὅλοι μαζὶ ἄρχισαν αὐστηρὴ νηστεία, τηροῦσαν καθημερινὰ ὅλους τοὺς κανόνες τῆς προσευχῆς καὶ τελοῦσαν τὴν θεία Λειτουργία.

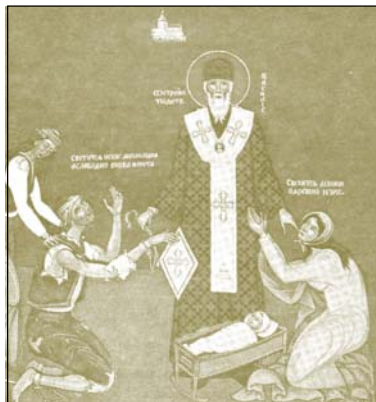
Τὴν ἐβδόμη ἡμέρα, θυμιάζοντας τὸ μνημα τοῦ Ἁγίου, τὸ ἀνοίξαν καὶ εὗρηκαν τὸ δοξασμένο, ἀφθαρτο Λεῖψανο τοῦ Ἁγίου, τὸ ὁποῖο εἶχε χρῶμα κεριοῦ καὶ ἀνέδιδε εὐωδία ὅμοια μὲ ἄρωμα βασιλικοῦ.

Τὸ τίμιο Λεῖψανο τοποθετήθηκε σὲ θήκη καὶ κατατέθηκε στὸν Ναὸ

τῶν Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου, ὅπου οἱ πιστοὶμποροῦσαν πλέον νὰ τὸ προσκυνοῦν.

* * *

Ο ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ τῶν Σέρβων Βασιλεῖος, ὁ τελευταῖος στὸν Ἰπέκιον (1763-1765, ἐκοιμήθη 1772), ἐξόριστος ἀπὸ τοὺς Τούρκους, ἔμεινε πλησίον τοῦ ἱεροῦ Λειψάνου τοῦ Ἁγίου Βασιλείου ἕξι μῆνες μὲ προσευχὴ καὶ νηστεία καὶ συνέταξε τὴν Ἀκολουθία καὶ τὸν Βίο τοῦ Ἁγίου².

Ἀκριβῶς ὅπως κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ ἐπιγείου βίου του ὁ Ἅγιος δὲν ἐγνώρισε στιγμή γαλήνης, ἔτσι καὶ τὸ Λείψανό του πολλὲς φορές χρειάστηκε νὰ τὸ κρύψουν γιὰ νὰ ἀποφύγη τὴν βεβήλωσι καὶ τὴν καταστροφή στὰ χέρια τῶν Τούρκων.

Τὸ 1942, ἡ Μονὴ Ὕοστρογκ βομβαρδίσθηκε, χάρις ὅμως στὴν μεσολάβησι τοῦ προστάτου Ἁγίου, τὰ βλήματα ἔπεφταν χωρὶς νὰ προκαλέσουν ζημιές στὰ κτίσματα. Μιὰ ὀβίδα μάλιστα ἔπεσε ἀκριβῶς στὴν εἴσοδο τοῦ σπηλαίου τοῦ Ἁγίου, τὸ ὁποῖο εἶχε μετατραπῆ σὲ παρεκκλήσιο καὶ στὸ ὁποῖο ἐφυλάσσετο τὸ τίμιο Λείψανό του. Ἡ ὀβίδα ὅμως δὲν ἐξερράγη καὶ παρεμένει ὡς ἀξιοθέατο στὸ σημεῖο αὐτὸ μέχρι σήμερα.

Καὶ πλέον πρόσφατα, κατὰ τὸν μῆνα Ἰούνιο τοῦ 1992 τὰ μουσουλμανικὰ καὶ παπικὰ πυρὰ εἶχαν στραφῆ ἐναντίον τοῦ Ὕοστρογκ, ὅμως δὲν ἐπέτρεψε ὁ Ἅγιος νὰ γίνῃ καταστροφή.

Ὁ Ἅγιος Βασίλειος εἶναι ἀπὸ τοὺς πλέον τιμωμένους Ἁγίους τῶν Σέρβων, οἱ ὁποῖοι τοῦ ἔχουν ἀφιερῶσει μεγάλο ἀριθμὸ Ναῶν, τόσο στὴν Σερβία ὅσο καὶ στὸ ἐξωτερικό.

□

(*) Πηγὲς καὶ Βοηθήματα

- α) **J. G.**, «*Serbian Holy Places*», περιοδ. «**The Orthodox Word**», Vol. 4, No 3 (20), May-June 1968, pp. 132-133
- β) «*Two Serbian Saints, a. St. Vasilije the Wonderworker, April 29*» περιοδ. «**Orthodox America**», Vol. II, No 5, December 1981, p. 5.
- γ) **Ἱερομονάχου Ἀθανασίου Γιέφτιτς**, «*Τὸ Μυστήριον τῆς Ἐπαφῆς, Τὰ ἅγια λείψανα στὴ Σερβία – Ἡ ἀληθινὴ σωματικὴ ἀγάπη*» (Συνέντευξι), περιοδ. «**Σύναξι**», τεῦχος

4/ Φθινόπωρο 1982, σελ. 45-49.

- δ)** **Bishop Nicolaj Velimirovic**, *The Prologue from Ochrid*, part II, p. 113, part I, p. 308, Lazarica Press, Birmingham, 1985.
- ε)** Περιοδ. «**Άγιος Κυπριανός**», ἀριθ. 247/Μάρτιος-Άπρίλιος 1992, σελ. 41-43.
- ς)** **Αρχιμανδρίτου Ίουστίνου Πόποβιτς**, «*Ὁ Βίος τοῦ Ἁγίου καὶ Θεοφόρου Πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου τοῦ Ostrog τοῦ Θαυματουργοῦ, Μητροπολίτου Ζαχούμσκου*», Ἀπὸ τοὺς Βίους τῶν Ἁγίων, τόμος Ἀπριλίου. Μετάφραση-Σχόλια-Ἐπιμέλεια **Ἀλεξίου Π. Παναγοπούλου**, σελ. 25-56, Σειρὰ «Δέηση», ἀρ. 4, Πάτρα 1992 (τὸ ἔργο αὐτὸ εἶναι ἡ κυρία πηγὴ τῆς παρουσίας ἐργασίας).
- ζ)** **Ἱερομονάχου Μακαρίου Σιμωνοπετρίτου**, Νέος Συναξαριστὴς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, Διασκευὴ ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ: Γαβριὴλ Ν. Πεντζίκης, τ. 8 Ἀπρίλιος, σελ. 277-281, Ἰνδικτος, Ἀθῆναι 2007.
- η)** Website of the "Orthodox Church in America", *Feasts and Saints*, April 29: www.oca.org
1. Βλ. **Ἐπισκόπου Νικοδήμου Μίλας**, *Ὁ Ἅγιος Βασίλειος τοῦ Ὁστρογκ. Ἐξηγήσεις μιᾶς ἀπορίας ἀπὸ τὴν ζωὴ τοῦ Ἁγίου*, Ντουμπρόβνικ 1913.
 2. Ἡ Ἀκολουθία τοῦ Ἁγίου Βασιλείου, στὰ σλαβονικά, τυπώθηκε τὸ 1861 ἀπὸ τὸν Μητροπολίτη Βελιγραδίου Μιχαήλ.